

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ БЛАГОЕВГРАД ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

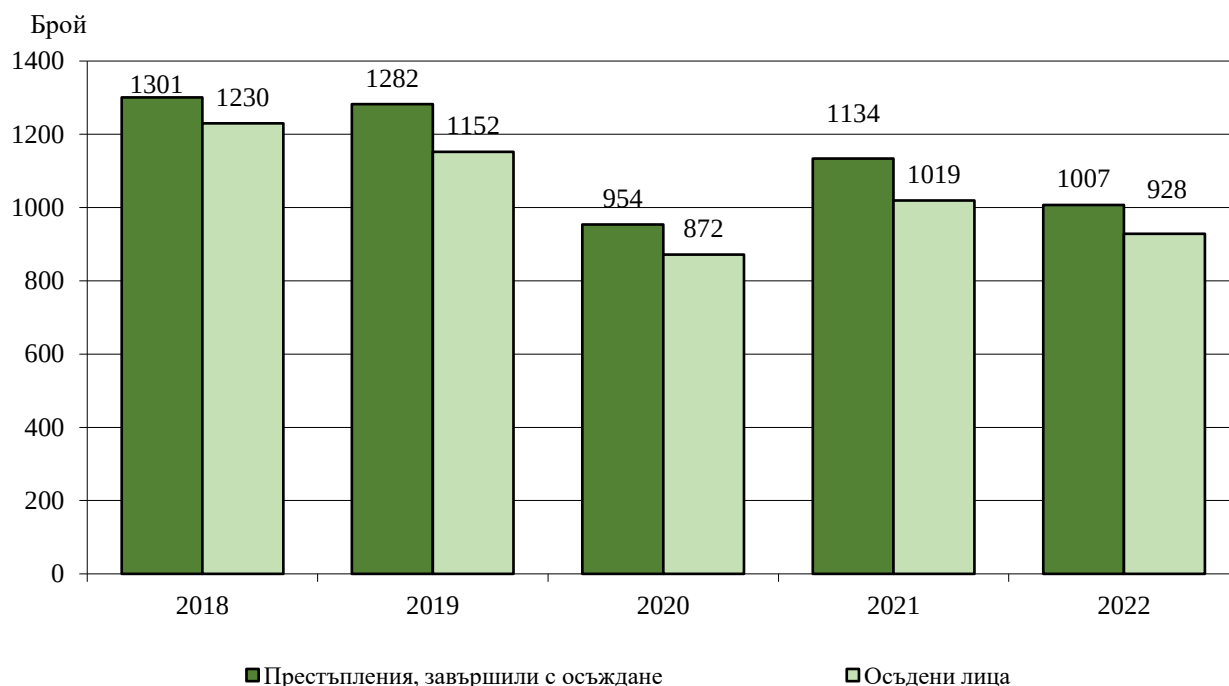
През 2022 г. в област Благоевград са приключили делата за 1 204 извършени **престъпления**. Делата за 339 от тях са завършили с ефективно осъждане, за 668 - с условно осъждане, за 31 - с оправдаване, за 4 - с прекратяване, и за 162 - с освобождаване от наказание.

С осъдителни присъди (ефективни и условни) са приключили делата за 1 007 извършени престъпления, което е по-малко с 11.2% в сравнение с 2021 година.

През 2022 г. **обвиняемите** в областта са били 1 124, от които:

- с ефективна осъдителна присъда са приключили делата на 302 лица, или 26.9% от общия брой на обвиняемите;
- условно осъдени са 626 лица (55.7%);
- освободени от наказателна отговорност са 163 лица (14.5%);
- оправдани са 28 обвиняеми лица (2.5%);
- прекратени са делата на 5 лица (0.4%).

**Фиг. 1. Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица
в област Благоевград през периода 2018 - 2022 година**

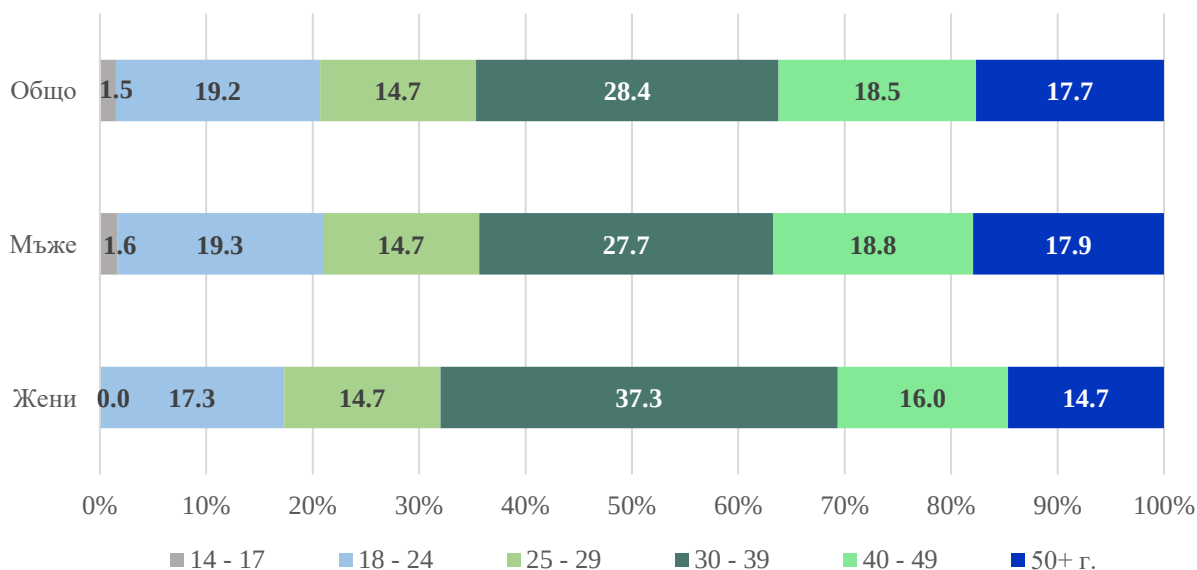

През 2022 г. броят на **осъдените лица с влезли в сила присъди** в област Благоевград е 928, което е с 8.9% по-малко в сравнение с 2021 година. Осъдените непълнолетни (14 - 17 години) са 14, което съставлява 1.5% от всички осъдени лица.

ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО –ЮГОЗАПАД
ОТДЕЛ „СТАТИСТИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ - БЛАГОЕВГРАД“

Осъдените мъже са 853, или 91.9%, а жените – 75 (8.1%). Както сред мъжете, така и сред жените, най-голям е делът на осъдените във възрастовата група от 30 до 39 години - съответно 27.7% за мъжете и 37.3% за жените (фиг. 2).

Фиг. 2. Структура на осъдените лица през 2022 г. по пол и възрастови групи

Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица по глави от Наказателния кодекс (НК) и някои видове престъпления

Сред престъпленията, завършили с осъждане, най-голям е броят и делът на общоопасните - 607, или 60.3%. На второ място в структурата са престъпленията против собствеността, като с осъдителна присъда са приключили делата за 112, или 11.1%.

С осъждане са завършили 76 престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции, което представлява 7.5% от всички наказани престъпления.

Наказани са и 70 престъпления против личността, 47 против брака, семейството и младежта и по 40 документни престъпления и престъпления против стопанството.

Повече от половината от осъдените са наказани за извършването на общоопасни престъпления - 547, или 59.0%. На второ място в структурата са осъдените за престъпления против собствеността - 120 лица (12.9%).

За извършването на престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции са наказани 69 лица, или 7.5%. Осъдени за престъпления против личността са 68 лица (7.3%), против стопанството - 42 лица (4.5%) и за престъпления против брака, семейството и младежта - 39, или 4.2%.

Общопасни престъпления¹

В структурата на общопасните престъпления най-голям е броят на *престъпления по транспорта и съобщенията* - 462, или 76.1% от общия им брой. За извършването им са осъдени 430 лица, или 78.6% от осъдените за извършени общопасни престъпления.

Престъпленията, свързани с наркотици, са 124 (20.4%), а наказаните за тях лица - 99 (18.1%).

Престъпления против собствеността²

Сред престъпленията против собствеността най-разпространени са *кражбите на имущество* - 61.6%. Осъдените за този вид престъпления са 76, или 63.3% от престъпленията по съответната глава от НК.

По своята правна и криминална характеристика *грабежите* са сред най-тежките престъпления против собствеността - за 6 грабежа са осъдени 6 лица.

За извършени 11 *измами* (9.8%) са осъдени 14 лица, или 11.7% от осъдените за престъпления против собствеността. За 9 престъпления (8.0%), свързани с унищожаване и *повреждане на имущество*, осъдени са 8 лица (6.7% от осъдените за този вид престъпления).

Престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции³

В структурата на най-голям е броят на *престъпленията за незаконно преминаване през граница* - 53 (69.7%). За този вид престъпления са осъдени 51 лица (73.9%).

Престъпления против личността⁴

С изключително висока обществена опасност сред престъпленията против личността са *умишлените убийства*. С осъдителни присъди в област Благоевград са завършили делата за 2 убийства (довършени и опити) - 2.9% от престъпленията против личността, като за извършването им са осъдени 2 лица (2.9%).

Сред престъпленията против личността с най-много са причинените *телесни повреди*, като с осъдителна присъда са завършили делата за 26 престъпления (37.1%), по които са осъдени 31 лица, или 45.6% от общия брой на осъдените за извършени престъпления против личността.

Приключилите с осъждане дела за *разврат* са 18 (25.7%), като и осъдените лица са 13 (19.1%). От тях 2 са за *изнасилване*, като са осъдени 2 лица.

С осъждане са завършили 15 наказателни дела за *принуда* (21.4%) с 11 осъдени, или 16.2% от всички осъдени лица по тази глава от НК.

За *трафик на хора* с осъдителни присъди са завършили 4 наказателни дела (5.7% от престъпленията против личността) и са осъдени 3 лица.

¹ Включват престъпленията, извършени по общопасен начин или с общопасни средства, по транспорта и съобщенията, против народното здраве и околната среда, при използване на атомната енергия за мирни цели и други.

² Включват: кражба и грабеж на имущество, присвояване, измама, изнудване, вещно укривателство, унищожаване и повреждане на имущество, злоупотреба на доверие

³ Включват престъпления против реда на управлението, престъпления по служба, против правосъдието, подкуп.

⁴ Включват убийства, телесни повреди, отвличане и противозаконно лишаване от свобода, принуда, обида и клевета, разврат, трафик на хора.

Престъпления против стопанството¹

В сравнение с 2021 г. броят на тези престъпления нараства с 8 престъпления, а на осъдените – с 5 лица.

В структурата на престъпленията против стопанството, завършили с осъждане, по 16 (от общо 40 престъпления против стопанството) са както *престъпленията в отделните стопански отрасли*, така и *престъпленията против паричната и кредитната система*, като за първите са осъдени 17 лица, а за вторите - 16 (от общо 42 лица с присъда за престъпления против стопанството).

Документни престъпления

През отчетната година с осъждане са приключили дела за 40 документни престъпления, или 4.0% от всички наказани престъпления. Осъдени за тях са 31 лица, или 3.3% от всички осъдени. В сравнение с 2021 г. намалява както броят на тези престъпления, така и на осъдените за извършването им - с 20 престъпления и с 15 осъдени.

Осъдени лица за други видове престъпления

През 2022 г. са осъдени за извършването на:

- престъпления против брака, семейството и младежта - 39 лица (4.2%), от които 33 – за неплащане на издръжка;
- престъпления против реда и общественото спокойствие - 8 лица (0.9%), като 3 са осъдени за хулиганство;
- престъпления против правата на гражданите – 2 лица (0.2%);
- за престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната система са осъдени 2 лица (0.2%).

Осъдени лица по наложени наказания

В структурата на осъдените лица по наложени наказания най-голям е относителният дял на *лишените от свобода*. През 2022 г. те са 771, или 83.1% от общия брой на осъдените лица. От тях най-много са лишените от свобода за срок до 6 месеца (49.0% от всички осъдени на лишаване от свобода), следвани от лишените от свобода за срок от 6 месеца до 1 година - 32.8%.

Наказанието *пробация* е наложено на 107 лица (11.5% от всички осъдени), *глоба* - на 48 лица (5.2%), а *обществено порицание* - на 2 лица.

Престъпления, завършили с осъждане по брой извършители, и осъдени лица по брой извършени престъпления

Преобладаващата част от наказаните престъпления са извършени от едно лице (без съучастие) - 96.5%. Следват извършените от две лица - 2.8%, а от три и повече са 0.7%².

В разпределението на осъдените лица по броя на извършените престъпления, най-голям е дялът на осъдените за едно престъпление - 87.8%. Извършителите на две престъпления са 11.2%, а на три и повече - 1.0% от всички осъдени лица през година.

¹ Включват общи стопански престъпления, престъпления против кредиторите и в отделни стопански отрасли, против митническия режим и против паричната и кредитната система.

² Престъпление, извършено в съучастие - когато няколко лица участват в извършването на едно и също престъпление като извършители или помагачи, и са осъдени по еднакъв престъпен състав от НК.

ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО –ЮГОЗАПАД
ОТДЕЛ „СТАТИСТИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ - БЛАГОЕВГРАД“

Методологични бележки

Статистическото изследване на престъпленията, обвиняемите и осъдените лица с влезли в сила присъди осигурява информация на базата на годишни данни, получавани от районните, окръжните и военните съдилища и от Специализирания наказателен съд.

Обект на наблюдение е дейността на районните, окръжните, военните съдилища и на Специализирания наказателен съд по наказателните дела от общ, частен и административен характер.

Единици на наблюдение са престъпленията, обвиняемите и осъдените лица с влезли в сила присъди в рамките на отчетната година.

В броя на престъпленията, завършили с осъждане, се включват всички престъпления, за които наказателните дела са завършили с условна или ефективна присъда, независимо от броя на извършителите.

Престъпление, извършено от повече от едно лице (в съучастие), се отчита за завършило с осъждане, когато поне едно от обвиняемите лица е осъдено ефективно или условно. В случай, че дело приключи с оправдателна присъда за всички лица, извършители на престъплението, то се отчита за завършило с оправдаване. Престъпление се отчита за завършило с прекратяване, когато спрямо извършителя или всички извършители делото е прекратено.

В броя на обвиняемите лица се включват ефективно осъдените, условно осъдените, оправданите, освободените от наказание и лицата, на които делата са прекратени.

В броя на осъдените лица се включват всички осъдени лица, на които с влязла в сила присъда им е наложено ефективно или условно наказание.

Когато няколко лица са осъдени за извършването на едно престъпление, престъплението се отчита само един път, а всяко лице поотделно - в зависимост от изхода на делото. В случаите, когато в едно наказателно дело е осъдено лице за повече от едно престъпление, се отчита най-тежкото наложено наказание по съвкупност. Когато едно лице е осъдено за няколко престъпления, то се отчита към най-тежкото наказуемо деяние, а всяко престъпление поотделно - към съответния вид престъпление.

Възрастта на осъдените лица е посочена в навършени години към момента на извършване на престъплението.

Непълнолетни са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

Пълнолетни са лицата на възраст 18 и повече навършени години.

Осъдените непълнолетни лица се включват в общия брой на осъдените лица.

Съгласно чл. 31, ал. 1 и 2 от НК **наказателноотговорно** е пълнолетно лице, навършило 18-годишна възраст, което в състояние на вменяемост извърши престъпление. **Непълнолетно лице** - навършило 14 години, но ненавършило 18 години, е **наказателноотговорно**, ако е могло да разбира свойството и значението на деянието и да ръководи постъпките си.

Данните за престъпленията, обвиняемите и осъдените лица са получени от изчерпателно изследване чрез статистически формуляри „Карта за обвиняемо лице“ (1-СС), попълвана от органите на досъдебното и съдебното производство и информация от административен източник Единна информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП).

Повече информация и данни от изследването „Престъпления, обвиняеми и осъдени лица“ са достъпни в сайта на НСИ, раздел „Правосъдие и престъпност“ (<https://www.nsi.bg/node/3738/>) и в Информационна система „ИНФОСТАТ“ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=56).